

Indkomster og ulighed

Dobbelt så høje indkomster i de rigeste kommuner

Indkomsterne i Danmark er skævt fordelt. De kommuner, der ligger i toppen af den geografiske indkomstfordeling er primært at finde omkring hovedstaden, hvor de højeste gennemsnitlige indkomster ligger på op imod 400.000 kr. Blandt kommunerne i den anden ende af skalaen ligger mange i udkantsdanmark, hvor indkomsterne er på omkring 200.000 kr.

af chefanalytiker **Jonas Schytz Juul**
og stud.polit **Helene Regitze Lund Wandsøe**

28. september 2012

Analysens hovedkonklusioner

- Nordsjælland ligger i toppen af den geografiske indkomstfordeling. De tre kommuner med de højeste gennemsnitlige indkomster er Gentofte, Rudersdal og Hørsholm som alle har en gennemsnitlig disponibel indkomst på mellem 370.000-390.000 kr.
- I den anden ende af den geografiske indkomstfordeling ligger Langeland, Lolland og Morsø med gennemsnitlige indkomster på omkring 200.000 kr.
- I 2010 oplevede de rigeste kommuner en meget høj indkomstfremgang. Rudersdal, Hørsholm og Gentofte havde således alle en real vækst i den disponible indkomst på over 13 pct. alene i 2010. Det skyldes bl.a. de store skattelettelser fra Forårspakke 2.0.

Kontakt

Chefanalytiker

Jonas Schytz Juul

Tlf. 33 55 77 22

Mobil 30 29 11 07

jsj@ae.dk

Kommunikationschef

Mikkel Harboe

Tlf. 33 55 77 28

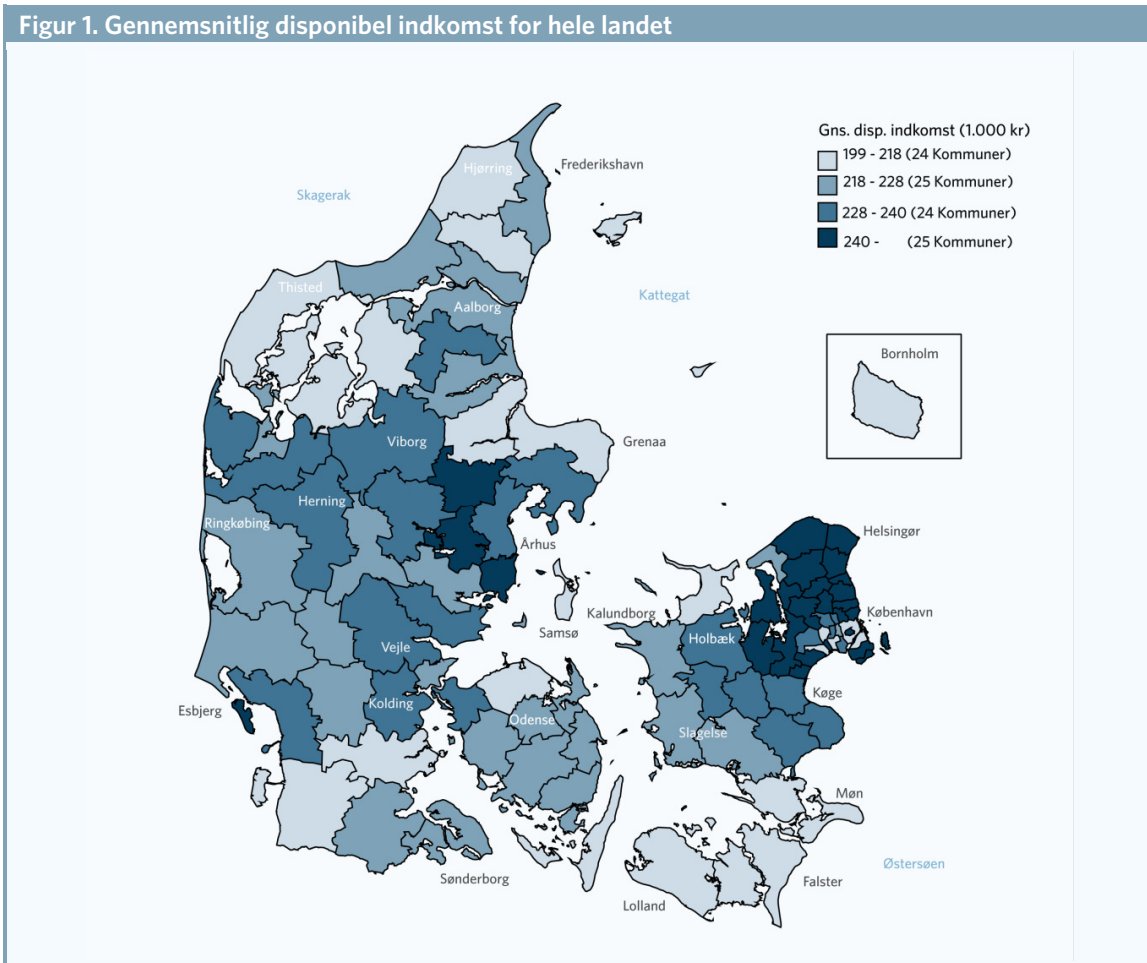
Mobil 28 36 87 50

mh@ae.dk

Indkomsterne er skævt fordelt i Danmark

Afbilledes den disponible indkomst for hele landet, som i figur 1, ses det, at de personer med de højeste gennemsnitlige disponible indkomster bor i kommuner omkring Hovedstadsområdet. Der er dog også tre jyske kommuner omkring Århus, nemlig Odder, Favrskov og Skanderborg, som også ligger blandt de kommuner med de højeste gennemsnitlige disponible indkomster.

Endvidere ses det, at personer med de laveste disponible indkomster overordnet set bor i områderne længst fra de største byer.

Anm: Seneste data-år er 2010, og indkomster er kørt frem til 2012-niveau med løn- og prisudviklingen for at give et billede af forbrugsmulighederne i 2012. Indkomsterne er husstandsækvivalerede, og personer med store negative indkomster er udeladt.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre 2010.

Områderne omkring hovedstaden ligger stadig i toppen af den geografiske indkomstfordeling med årlige indkomster for de tre kommuner med højeste gennemsnitlige indkomster mellem 370.000-390.000 kr.

Af tabel 1, som viser indkomstfordelingen for kommuner med henholdsvis laveste og højeste indkomst, ses det, at de højest placerede kommuner er Gentofte, Rudersdal og Hørsholm. Herefter er der et spring på omkring 60.000 ned til de efterfølgende kommuner. Fælles for alle kommunerne blandt de 15 med højest gennemsnitlige disponible indkomster er, at de alle ligger omkring hovedstadsområdet.

I den anden ende af den geografiske indkomstfordeling ligger Langeland, Lolland og Morsø med gennemsnitlige indkomster på omkring 200.000 kr. Blandt kommunerne i denne ende af skalaen ligger de fleste i udkantsdanmark, men man finder også vestegnskommunerne Ishøj, Brøndby og Albertslund.

Tabel 1. Gennemsnitlig disponibel indkomst for top og bund 15 kommuner

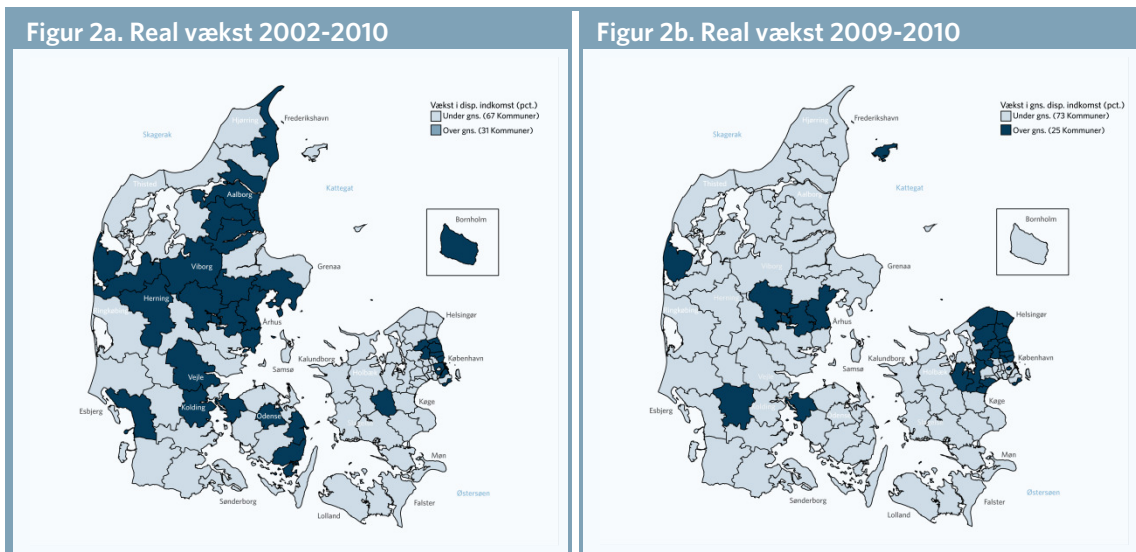
Top 15 kommuner	1.000 kr.	Bund 15 kommuner	1.000 kr.
Gentofte	393,0	Langeland	199,0
Rudersdal	375,3	Lolland	199,7
Hørsholm	370,6	Morsø	205,4
Lyngby-Taarbæk	309,0	Vesthimmerlands	208,6
Allerød	304,7	Tønder	208,8
Furesø	299,4	Bornholm	208,9
Dragør	299,1	Ishøj	209,7
Fredensborg	278,0	København	211,4
Egedal	274,7	Guldborgsund	211,8
Solrød	270,3	Brøndby	214,2
Vallensbæk	265,5	Brønderslev	214,4
Hillerød	263,3	Norddjurs	214,6
Lejre	262,5	Odsherred	215,0
Greve	262,3	Albertslund	215,3
Roskilde	258,7	Skive	215,3

Anm: Seneste data-år er 2010, og indkomster er kørt frem til 2012-niveau med løn- og prisudviklingen for at give et billede af forbrugsmulighederne i 2012. Indkomsterne er husstandsækvivalerede, og personer med store negative indkomster er udeladt. Læsø, Samsø, Ærø og Fanø er udeladt. Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

De rigeste kommuner har haft vækst i indkomsterne

Illustreres udviklingen i indkomster på et danmarkskort ses det, at især områderne omkring de store jyske byer har oplevet indkomststigninger over gennemsnittet, hvorimod især kommunerne med de i forvejen laveste gennemsnitlige disponible indkomster, har oplevet vækst under gennemsnittet. I figur 2a er udviklingen illustreret ved, at kommunerne er inddelt efter vækst. De mørke felter illustrerer de kommuner, som har haft indkomststigninger over gennemsnittet over perioden 2002-2010. De lyse felter illustrerer kommuner, som har haft en vækst i den gennemsnitlige indkomst under gennemsnittet.

I figur 2b er udviklingen vist udelukkende for perioden 2009-2010. Af denne figur er det tydeligt, at de største indkomstfremgange i 2010 er kommet blandt de Nordsjællandske kommuner, hvor de gennemsnitlige indkomster i forvejen er høje. Den store vækst i de disponible indkomster i 2010 for de rigeste kommuner skyldes bl.a., at Forårspakke 2.0 blev indført fra 2010. Her sænkede man bl.a. den øverste marginalsat markant, hvilket gav en meget stor skattelettelse til de rigeste.

Anm: Som figur 1
Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Anm: Som figur 1
Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Ser man på den procentvise årlige vækst i den disponible indkomst, som er illustreret i tabel 3 ses det, at som gennemsnit over alle kommuner har væksten været på 2,2 pct. set over hele perioden 2002-2010. Det ses, at der er en øget tendens til geografiske indkomstforskelle. Gentoftes indbyggere har haft den største stigning i indkomsten, med 3,8 procent. I top 5 over størst fremgang i indkomsten ligger også Rudersdal, Lyngby-Taarbæk, Allerød og Skanderborg. I den anden ende af skalaen ligger Ishøj, Vallensbæk, Brøndby, Solrød og Morsø med vækstrater på omkring 1,5 procent.

Tabel 3. Årlig real vækst i disponibel indkomst 2002-2010 for top og bund 15 kommuner			
Top 15 kommuner	Pct.	Bund 15 kommuner	Pct.
Gentofte	3,8	Ishøj	1,4
Rudersdal	2,9	Vallensbæk	1,6
Lyngby-Taarbæk	2,8	Brøndby	1,6
Allerød	2,7	Solrød	1,7
Skanderborg	2,7	Morsø	1,7
Hørsholm	2,6	Albertslund	1,7
Dragør	2,6	Høje Taastrup	1,7
Århus	2,6	Ballerup	1,7
Odense	2,5	Aabenraa	1,7
Vejle	2,5	Greve	1,8
Lemvig	2,5	Køge	1,8
Viborg	2,5	Odsherred	1,8
Rebild	2,5	Vesthimmerlands	1,9
Svendborg	2,5	Lolland	1,9
Odder	2,5	Billund	1,9
Gennemsnit alle kommuner	2,2	Gennemsnit alle kommuner	2,2

Anm: Seneste data-år er 2010, og indkomster er kørt frem til 2012-niveau med løn - og prisudviklingen for at give et billede af forbrugsmulighederne i 2012. Indkomsterne er husstandsækvivalerede, og personer med store negative indkomster er udeladt. Læsø, Samsø, Ærø og Fanø er udeladt.
Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

I tabel 4 er væksten i den gennemsnitlige disponible indkomst vist udelukkende for 2010 som er det nyeste data-år. Fra denne tabel er de skæve geografiske udvikling endnu mere tydelig. Mens indkomstfremgangen i Rudersdal, Hørsholm og Gentofte har været helt oppe på over 13 pct., så har væksten i Langeland og Morsø været på 2,2 pct.

Den store vækst i de rigeste kommuner skyldes dels Forårspakke 2.0 der gav store skattelettelser i 2010 til de rigeste. Derudover blev meget af den indkomsttilbagegang som de rigeste indbyggere oplevede lige ved krisens udbrud i 2008 genvundet i 2010.

Tabel 4. Real vækst i disponibel indkomst 2009-2010 for top og bund 15 kommuner

Top 15 kommuner	Pct.	Bund 15 kommuner	Pct.
Rudersdal	14,4	Langeland	2,2
Hørsholm	13,7	Morsø	2,2
Gentofte	13,3	Vesthimmerlands	2,4
Lyngby-Taarbæk	10,7	Haderslev	2,5
Allerød	10,3	Tønder	2,7
Furesø	8,1	Lolland	2,8
Lemvig	7,9	Brøndby	2,9
Dragør	7,8	Albertslund	3,0
Solrød	7,5	Svendborg	3,0
Fredensborg	7,3	Hedensted	3,1
Frederiksberg	7,2	Skive	3,3
Egedal	7,1	Ishøj	3,3
Hillerød	6,8	Guldborgsund	3,4
Helsingør	6,7	Høje-Taastrup	3,4
Lejre	6,6	Jammerbugt	3,5

Anm: Seneste data-år er 2010, og indkomster er kørt frem til 2012-niveau med løn - og prisudviklingen for at give et billede af forbrugsmulighederne i 2012. Indkomsterne er husstandsækvivalerede, og personer med store negative indkomster er udeladt. Læsø, Samsø, Ærø og Fanø er udeladt. Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Boks 1. Opgørelse af den disponible indkomst

I denne analyse er det udviklingen i - og fordelingen af den disponible indkomst, der er i fokus, dvs. indkomsten efter skat. I den disponible indkomst indgår et beregnet afkast af ejerbolig, som skal opfange de forhold, at boligejere besidder et formueaktiv i kraft af ejerboligen, som giver et afkast, der består i, at ejeren frit kan bo i ejendommen uden at betale husleje. I modsætning hertil skal lejre betale husleje ud af den disponible indkomst.

For at gøre indkomsterne mellem ejere og lejere sammenlignelige beregnes derfor et såkaldt imputeret afkast af ejerboligen, som tillægges ejerens øvrige indkomster. Afkastet beregnes efter Danmarks Statistiks metode til beregning af imputeret afkast af ejerboliger, og der er Danmarks Statistiks officielle definition af disponibel indkomst, der anvendes.

For at kunne sammenligne de disponible indkomster mellem individer er det hensigtsmæssigt at korrigere indkomsterne for forskelle i familiernes størrelse og sammensætning. Det skyldes, at det økonomisk fordelagtigt at bo som par, fordi en række udgifter som f.eks. boligudgifter kan deles. De disponible indkomster er derfor korrigeret med ækvivalensfaktoren, der grundlæggende er et mål for, hvor mange "enlige" voksne en familie indkomstmæssigt svarer til. Ækvivalensfaktoren beregnes som (antal voksne + antal børn) 0,6. En familie med to voksne uden børn har f.eks. en ækvivalensfaktor på 1,52. Den disponible indkomst for et familiemedlem beregnes som den samlede familieindkomst divideret med ækvivalensfaktoren. Alle familiemedlemmer - herunder eventuelle børn - får således tildelt samme disponible indkomst. I en familie med to voksne, der hver har en disponibel indkomst på henholdsvis 100.000 og 200.000 kr., vil de begge i fordelingsanalysen optræde med en disponibel indkomst på $(100.000 + 200.000) / 1,52 = 197.900$. Den familiemæssige ækvivalering af indkomsterne medfører således en omfordeling inden for familien.

Opgørelsen foretages på meget detaljerede data, der først er tilgængelige med nogle års forsinkelse. Nyeste data-år er derfor 2010. For at kunne sammenligne med dagens priser er niveauet derfor kørt frem med lønudviklingen, uden at det påvirker fordelingen.